Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Bittori Arruti Aburuza

Lasarte-Oria, Gipuzkoa (1937)

Aurkibidea

Biografia

Usurbilen jaioa, Ibarrola baserrian. Aita bertakoa zuen eta ama gertuko beste baserri batekoa: Usaskua. Sei senidetan laugarrena, baserriko lanetan ohitua umetatik. Usurbilen ibili zen eskolan 6 urtetik 14 urte bitarte, baina Lasarterako joera handia izan du gaztetatik: 14 urte zituela, Lasartera joaten zen dantza egitera, ahizpa zaharragoekin. Gazterik hasi zen Michelin lantegian lanean ere. Zazpi urte eman zituen han, ezkondu zen arte. Lasarteko Sausta (Sasoeta) baserrira ezkondu zen: 14 urtean esnea partitzen ibili zen, ondoren. Lau seme-alaba izan zituzten. Ikastolaren sorreran parte hartu zuten. Sausta baserrikoak txalapartariak ziren. Lasarte-Oriako udaletxean egin genion elkarrizketa.

Zintak

LAS-069

- **Proiektua**: Lasarte-Oriako Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2022-03-04
- **Iraupena**: 152 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Usurbilgo Ibarrola baserria

- **Erref**: LAS-069/002
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:00:38. **Bukatu**: 00:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Usurbilgo Ibarrola baserrian jaio zen. Berriztuta dago baserria. Ibarrola

baserriaren historia kontatzen du. Gerraostean, guraso, aiton-amona eta sei anai-arrrebez gain, lehengusuak ere bizi ziren baserrian.

2. Eskolan gaztelania jakin gabe hasi zen

- **Erref**: LAS-069/003
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:02:30. **Bukatu**: 00:04:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Eskolara oinez joaten ziren bazkaria eramanda. Oinetakoak aldatzeko eramaten zituzten, eguraldiaren arabera. Eskola eta dotrina gaztelaniaz ziren eta berak euskaraz bakarrik hitz egiten zuen. Andereño Maritxu.

3. Señorita Maritxu maistra

- **Erref**: LAS-069/004
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:04:42. **Bukatu**: 00:05:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Eskolako irakaslea Señorita Maritxu zen. Euskalduna eta abertzalea zenez, ulertzen zuen ikasleen egoera. Mutilen maisua, ordea, erdalduna zen eta zigor asko jartzen zituen.

4. Aitak ez zekien gaztelaniaz

- **Erref**: LAS-069/005
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:05:48. **Bukatu**: 00:07:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Aitak ez zekien gaztelaniaz eta udaletxera joaten zenean baserriko tramiteak egitera, ez zuen ezer ulertzen eta seme-alabek laguntzen zioten.
Soldaduskara joaten zirenek gaztelania ikasten zuten, baina aita ez zen joan.

5. Usurbilen dena euskaraz; Lasarten, ez

- **Erref**: LAS-069/006
- **Iraupena**: 0:02:19. **Hasi**: 00:07:18. **Bukatu**: 00:09:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Usurbilen baserritar guztiak euskaldunak ziren eta Lasarten "las caseras de Usurbil" deitzen zieten. Lasarten modan zegoen gaztelaniaz hitz egitea eta euskaldunak zirenek ere egiten zuten. Bere lehengusuek ez zekiten euskaraz, nahiz eta haien amak gaztelaniaz ez jakin.

6. Lasarteren hazkundea

- **Erref**: LAS-069/007
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:09:37. **Bukatu**: 00:11:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:
Lasarte 1955 urte inguruan hasi zen hazten. Auzo ezberdinen sorrera. Inguruko herriak. Hernanik eta Urnietak antolatzen zituzten inguruko herriak.

7. Usurbilgo eliza Lasartekoa baino gogorragoa

- **Erref**: LAS-069/008
- **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 00:11:54. **Bukatu**: 00:14:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Nahiz eta baserria Usurbilen dagoen, igandetan Lasartera joaten ziren. Usurbil eta Lasarteren ezberdintasunak: elizaren indarra, debekuak... Usurbilen gaizki ikusia zegoen mutilekin dantzatzea.

8. Garai batean, laguntasun handiagoa zegoen

- **Erref**: LAS-069/009
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:14:53. **Bukatu**: 00:17:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerraostean, lehengusuak eta herriko haur batzuk baserrian jaten zuten, ez zegoelako janaririk. Auzolan handia zegoen lehen: elikagaiak banatu, suteak itzali, etxeak berreraiki...

9. Garai bateko eta gaur eguneko bizimodua

- **Erref**: LAS-069/010
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:17:58. **Bukatu**: 00:21:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Gaur egungo bizimodua, garai batekoa baino tristeagoa da. Bittori pozik bizi da daukanarekin.

10. Baserrien desagerpena

- **Erref**: LAS-069/011
- **Iraupena**: 0:04:32. **Hasi**: 00:21:13. **Bukatu**: 00:25:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Denborarekin, baserriko lanen eta funtzioen aldaketei buruzko kritika.

11. Gaur egungo kontuak, gerrak, goseak...

- **Erref**: LAS-069/012
- **Iraupena**: 0:04:43. **Hasi**: 00:25:45. **Bukatu**: 00:30:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:
Gaur egun, gizartea guztiz kontrolatuta dagoela uste du Bittorik. Familiako kontuak. Gerraosteko gosea. Gaur egun gerra egongo balitz, ez iitzake denentzat elikagairik izango.

12. Irina lortzeko kontrola; animaliak gauez eta ezkutuan hiltzen

- **Erref**: LAS-069/013
- **Iraupena**: 0:02:56. **Hasi**: 00:30:28. **Bukatu**: 00:33:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Garai batean, baserrian dena zuten: garia, artoa... Aiako okindegian lortzen zuten irina estraperloan. Guardia Zibila kontrolatzen egoten zen eta irina

baserrira nola eramaten zuten kontatzen du. Baserrian animaliak ezkutuan hiltzen zituzten, zergak ez ordaintzeko

13. Baserriko lanen banaketa

- **Erref**: LAS-069/014
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:33:24. **Bukatu**: 00:35:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:
Baserrian egiten zituzten lanak: amona sukaldean, ama barazkiak saltzera, ahizpa batek denentzako arropak egiten zituen eta beste ahizpek eta Bittorik, ganadua zaindu, belarra batu, barazkiak jaso eta sartu...

14. Idiekin eta goldeekin lurra lantzen

- **Erref**: LAS-069/015
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:35:17. **Bukatu**: 00:37:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:
Lurra, idiekin eta goldeekin lantzen zuten. Ume zirela eta goldean zeudela gertatutako istorio bat kontatzen du.

15. Galtzak janzten lehenengo neska

- **Erref**: LAS-069/016
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:37:10. **Bukatu**: 00:39:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Umetatik galtzak janzten zituzten, basora joaten zirelako mendia garbitzera. Neskek eta emakumeek ez zituztelan galtzak janzten, baina berak bai. Bizikletan asko ibiltzen ziren.

16. Michelinen lanean: ordutegiak, lanegunak, aparteko orduak...

- **Erref**: LAS-069/017
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:39:33. **Bukatu**: 00:41:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Baserritik izeba baten etxera jaisten ziren, eta han zapatak aldatu, bizikleta hartu eta Michelinera joaten ziren lanera. Laneko ordegutegiak. Jaiegunak.

17. Michelingo irundegian denak emakumeak

- **Erref**: LAS-069/018
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 00:41:38. **Bukatu**: 00:44:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Bittorik Michelineko irundegian lan egiten zuen. Garai batean produkzio guztia egiten zen: hari mehetik hasi eta gurpil osora arte. Irundegian denak emakumeak ziren, ezkongabe eta ezkonduak. Destajuan lan egiten zuten eta denak oso finak eta langileak ziren.

18. Gerraosteko emakumeen eskubide faltak

- **Erref**: LAS-069/019
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:44:46. **Bukatu**: 00:47:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Gerraostean, lege bat atera zen emakumeak ezkontzerakoan lana utzi behar zuela zioena. Emakumeek gidatzeko baimena ateratzeko edo batxilera ikasteko zerbitzu soziala egin behar zuen.

19. "Gizonagoa" zen emaztea eta maitalea zituena

- **Erref**: LAS-069/020
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:47:36. **Bukatu**: 00:49:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Emaztea beti gizonaren menpe zegoen. Gizonak emazteaz gain maitale bat bazeukan, "gizonagoa" zen.

20. Michelin lantegiko lan-prozesuak eta lan-baldintzak

- **Erref**: LAS-069/023
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 00:50:28. **Bukatu**: 00:53:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Michelinen zazpi urtez egin zuen irundegian lan. Lan-prozesua, materialak, makinak eta lantegiaren zonalde ezberdinak azaltzen ditu. Michelingo lan-baldintzak onak ziren. Soldata ona zen, lantegiak erreztasunak ematen zituen.

21. Michelingo ehun eguneko greba

- **Erref**: LAS-069/024
- **Iraupena**: 0:03:28. **Hasi**: 00:53:11. **Bukatu**: 00:56:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Michelingo irundegian denak emakumeak eta euskaldunak ziren. Bittoriren senarra nagusietako bat zen eta lantegiaren 100 eguneko greban, baztertuak izan ziren herrian. Grebaren arrazoiak eta ondorioak.

22. Michelingo egun eguneko grebak herriko familiak banatu zituen

- **Erref**: LAS-069/025
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:56:39. **Bukatu**: 00:57:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Michelinen 5.000-6.000 langile izatera heldu zen. Greba luzeak giro txarra sortu zuen familia ezberdinen artean.

23. Lasartera dantza egitera

- **Erref**: LAS-069/027
- **Iraupena**: 0:03:26. **Hasi**: 00:57:50. **Bukatu**: 01:01:16

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Hamahiru urterekin, ahizpekin Lasartera joaten zen Bittori dantzara. Bera oso gaztea zen eta helduagoak ziren mutilekin dantza egiten zuen. Dantzaldiak nolakoak ziren azaltzen du. Mutilei pezeta bat kobratzen zitzaien dantza egiteagatik; neskei, ez.

24. Dantzaldira joateko, takoiak; ile-apaindegiak

- **Erref**: LAS-069/028
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 01:01:16. **Bukatu**: 01:03:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Dantzaldira joateko, takoizko zapatekin joaten zen. Ile-apaindegira Lasartera joaten ziren: Maritxu San Jose, Mertxe... Orrazkerak. Etxean ilea labe alboan lehortzen zuten.

25. Udan errekan garbitzen ziren, neguan terreinan

- **Erref**: LAS-069/029
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 01:03:23. **Bukatu**: 01:05:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:
Baserrian ez zuten dutxarik. Udan, errekan garbitzen ziren eta neguan terreinan. Terreinan ur beroa berotu eta bost lagun garbitzen ziren bertan, txandaka.

26. Komuna baserrian; dena berrerabiltzen zen

- **Erref**: LAS-069/030
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 01:05:07. **Bukatu**: 01:07:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Etxe batzuetan, komuna korridorean zegoen eta familia ezberdinek konpartitzen zuten. Baserrian eta izebaren etxean, komuna egurrezkoa zen eta etxetik kanpo egoten zen. Kakak ongarri bezala erabiltzen ziren.

27. Txerri-jana eta behientzat janaria

- **Erref**: LAS-069/031
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 01:07:36. **Bukatu**: 01:09:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Txerri-jana nondik lortzen zuten. Behientzat janaria nola prestatzen zuten. Garagardotegiak sortzen zituen hondakin organikoak erabiltzen zituzten ere.

28. Untxien hazitegia baserrian

- **Erref**: LAS-069/032
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 01:09:39. **Bukatu**: 01:12:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Egurraren txirbila erabiltzen zuten lurra garbitzeko. Aita hil zenean, Bittorik baserrira 200 untxi eraman zituen.

29. Neska-laguntzea

- **Erref**: LAS-069/033
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 01:12:19. **Bukatu**: 01:14:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Senarra dantzan ezagutu zuen. Neska-laguntzea zer zen. Inoiz ez du jasan inolako errespetu-faltarik edo erasorik.

30. Haurdun ezkontzea

- **Erref**: LAS-069/034
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 01:14:40. **Bukatu**: 01:17:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Birjina ezkondu zen. Erlijio aldetik bekatua zen eta gainera, haurdun geratzeko arrisku handia zegoen. Emakume ezkongabe batek haur bat izatea oso gaizki ikusia zegoen.

31. Aldare nagusian edo Ama Birjinaren aldarean ezkontzea

- **Erref**: LAS-069/035
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 01:17:25. **Bukatu**: 01:19:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Garai batean, ezberdintasuna zegoen aldare nagusian, Ama Birjinaren aldarean edo San Joseren aldarean ezkontzearekin.

32. Kategoria ezberdinetako hiletak

- **Erref**: LAS-069/037
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 01:21:00. **Bukatu**: 01:22:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Kategoria ezberdinetako hiletak egoten ziren, familiak pagatzen zuen diruaren arabera.

33. Atsolorra

- **Erref**: LAS-069/040
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 01:27:36. **Bukatu**: 01:29:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:
Haur bat jaiotzen zenean, atsolorra egiten zen, hau da, umea ikustera joan eta askaldu.

34. Garai batean gehiago abesten zen

- **Erref**: LAS-069/041
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 01:29:29. **Bukatu**: 01:32:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Irratitik entzuten zituzten kantak abesten zituzten, dena gaztelaniaz. Garai batean gehiago abesten zen. Mutilak nesken etxera jaoten ziren kantatzera. Gabonetako kantak.

35. Lasarten ez zegoen urik etxeetan

- **Erref**: LAS-069/042
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 01:32:09. **Bukatu**: 01:36:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:
Telebista izaten lehenetarikoak izan ziren. Oso auto gutxi zeuden Usurbilen. Garbigailua erosten ere lehenetarikoak. Garbitu bakarrik egiten zuen. Baserrian arropa nola garbitzen zuten. Usurbilen etxeetan ur-korrontea zuten baina Lasarten 1968 inguruan jarri zuten.

36. Telefonorik ez

- **Erref**: LAS-069/043
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 01:36:09. **Bukatu**: 01:38:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Beste batzuk
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Telefonorik ez zutenez, igande batetik bestera gelditzen ziren lagunak. Telefonistak. Errekadistek ere mezuak eramaten zituzten alde batetik bestera. Gasteizko Michelin eraiki zenean, Bittori eta bere senarra Gasteizera joan behar izan ziren planoak eramatera ez zegoelako beste modurik.

37. Aitona enplasterua

- **Erref**: LAS-069/045
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 01:38:59. **Bukatu**: 01:40:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Usurbilgo medikua Don Justo zen. Zaldian joaten zen baserritik baserrira. Bittoriren aitona enplastero antzeko bat zen eta belarrekin osatzen ziren.

38. Zauri eta infekzioentzat ukendua

- **Erref**: LAS-069/046
- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 01:40:48. **Bukatu**: 01:43:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:
Bittoriren gizonak iktus bat izan zuen eta etxera eraman zutenean, zauriz beteta zegoen. Bittorik egiten duen ukenduarekin, denak osatu zitzaizkion. Berbena, pasmo-belarra, argizaria... erabiltzen ditu. Aitonak erakutsi zion ukendua egiten.

39. Norbait hiltzean bazkaria egiten zuten

- **Erref**: LAS-069/050
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 01:47:40. **Bukatu**: 01:49:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Garai batean norbait hiltzen zenean, hildakoaren etxean errosarioa errezatzen zen eta ondoren, ardoa, intxaurrak eta gazta banatzen ziren. Bazkariak ere egiten ziren.

40. Herriko jaietan familiarteko bazkaria

- **Erref**: LAS-069/051
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 01:49:53. **Bukatu**: 01:51:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
San Pedroetan hogei bat lagunentzat bazkaria prestatu izan du.

41. Txalapartariak

- **Erref**: LAS-069/054
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 01:58:42. **Bukatu**: 02:00:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Sasoetan beti jotzen zen txalaparta, baita galarazita zegoenean ere.

42. Komunikatzeko moduak: txalaparta, kanpaiak, maindireak...

- **Erref**: LAS-069/056
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 02:01:32. **Bukatu**: 02:04:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Txalapartaren jatorri posibleaz hitz egiten du Bittorik. Komunikatzeko tresna. Mutil-lagunarekin baserri kanpoko maindireen kokapenaren bidez komunikatzen zen.

43. Denbora eguzkiarengatik kalkulatzen; ilargiaren efektua

- **Erref**: LAS-069/057
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 02:04:08. **Bukatu**: 02:07:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Erlojurik ez zutenean, denbora eguzkiaren bitartez kalkulatzen zuten. Beharrak gauza asko erakusten ditu. Egurra ilbeheran mozten da.

44. Dolarea eta erlauntzak zituzten baserrian

- **Erref**: LAS-069/058
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 02:07:09. **Bukatu**: 02:09:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:
Dolarea zuten baserrian eta aita aritzen zen bertan. Erlauntzak zituzten baserrian. Nolakoak ziren. Barazkiak, loreak eta esnea saltzen zituzten.

45. Ehun litro esne banatzen zituen egunero

- **Erref**: LAS-069/059
- **Iraupena**: 0:04:30. **Hasi**: 02:09:30. **Bukatu**: 02:14:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Esnea banatzen zuten baserrian. Neguan, Bittoriren ahizpa batek banatzen zuen esnea eta udan lagundu egiten zion. Jende askok, esnearen ordainetan janaria edo arropak ematen zizkieten. Ezkondu eta gero ere esnea banatzen ibili ziren Bittori. Nola garraiatzen eta banatzen zuen esnea.

46. Kimikoak saltzen zuten esnearen kontrolatu egiten zuen

- **Erref**: LAS-069/060
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 02:14:00. **Bukatu**: 02:15:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Esne-banatzaileen artean kimiko bat pasatzen zen, esnearen kalitatea neurtzeko. Batzuetan, litro gehiago lortzeko esnea urarekin nahasten zen eta kontrolatu beharra zegoen.

47. Urtean bi txerri hiltzen zituzten eta banatu egiten zuten

- **Erref**: LAS-069/061
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 02:15:42. **Bukatu**: 02:17:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Urtean bi txerri hiltzen zituzten Ibarrola baserrian. Apaizari, medikuari eta albaitariari txerriaren zati bat ematen zieten, barazki batzuekin batera.

48. Norbaiten heriotzaz abisua ematen; hil-kanpaiak; su-kanpaiak

- **Erref**: LAS-069/062
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 02:17:09. **Bukatu**: 02:18:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Norbait hiltzen zenean, auzoz auzo ibiltzen ziren berria zabaltzen eta ordainetan jateko zerbait lortzen zuten. Kanpaiak jotzen ziren heriotzei buruz berri emateko, suteak abisatzeko...

49. Lasarteko ikastolaren sorrera; lehenengo andereñoa

- **Erref**: LAS-069/063
- **Iraupena**: 0:04:10. **Hasi**: 02:18:28. **Bukatu**: 02:22:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Usurbiletik Lasartera bizitzera joan zenean, 1964an, giroa oso erdalduna zen. Ikastola sortzeko beharra ikusi zuten eta bilerak egiten hasi ziren. Lasarteko ikastolaren sorreraz hitz egiten du. Andre Joakinaenea. Klandestinitatea. Ikuskaritzak.

50. Arantxa Mendizabal andereñoa

- **Erref**: LAS-069/064
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 02:22:38. **Bukatu**: 02:23:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Arantxa Mendizabal Lasarteko ikastolako lehenengo andereñoaz hitz egiten du. Bittoriren etxean bizi izan zen urte batzuez.

51. Ikastola klandestinoa elizaren menpe

- **Erref**: LAS-069/065
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 02:23:59. **Bukatu**: 02:25:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Lasarteko ikastola pixka bat garatu zenean, Usurbilgo haurrak ere bertara joaten hasi ziren. Dena isilpeka egiten zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-14

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com